

صدا در سینما

نوشته‌ی
میشل شیون

مستراح مقاله‌ی
«من تو را با چشم‌اندام می‌شنوم» از اسلاوی ژیرک

ترجمه‌ی
فتاح محمدی

ترجمه از فرانسه به انگلیسی و ویرایش
کلودیا گوربین

نشر هزاره‌ی سوم

زنجان ۱۳۹۶

شناسه	شیون، میشل، ۱۹۴۷م. Chion, Michel
عنوان نام پدر در	صدا در سینما / نوشته میشل شیون. همراه با مقاله‌ی من تورا با چشم‌هایم سنوم / از اسلاوی ژیزک؛ ترجمه فتاح محمدی؛ ترجمه از فرانسه به انگلیسی کلودیا گوربمن.
مشخصات نشر	زن: ان: هر: هی سوم، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	ص ۳۴۱
شابک	9-5-4-96985-9-8
وضعیت فهرست‌نویسی	فیبا.
یادداشت	عنوان اصلی: The Voice in Cinema, ©1999
موضوع	صدا در سینما.
موضوع	Voice in Motion Pictures
موضوع	سینما - زیبایی‌شناسی.
موضوع	Motion Pictures - Aesthetics
موضوع	صدای روی تصویر.
موضوع	Voice-overs
شناسه افزوده	ژیزک، اسلاوی، ۱۹۴۹م.
شناسه افزوده	Žižek, Slavoj
شناسه افزوده	محمدی، فتاح، ۱۳۳۲، مترجم.
شناسه افزوده	گوربمن، کلودیا، مترجم.
شناسه افزوده	Gorbman, Claudia
رده‌بندی کنگره	۱۳۹۵ ص ۴ ۹۳ ش / PN ۱۹۹۵
رده‌بندی دیوبی	۷۹۱/۴۳۰۲۹۰۸
شماره کتابشناسی ملی	۴۴۲۵۱۷۵

نشر هزاره‌ی سوم

صدا در سینما

نوشته‌ی: میشل شیون / ترجمه‌ی: فتاح محمدی
ترجمه از فرانسه به انگلیسی و ویرایش: کلودیا گوربین

حروفچینی: پروین رستمی

صفحه‌آرا: امید سید کاظمی

تعداد چاپ: اول، ۱۳۹۶

شمارگان: ۱۰۰۰

چاپ و تصحیف: فرنو

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۹۶۹۸۵-۱-۵

ISBN: 978-964-96-85-9-5

بها: ۳۰۰۰ تومان

نشانی: زنجان، غرب شهرک کارمندان، خیابان ۱۰، قسم ۱، طبعه‌ی ۴۵۷۸

تلفن: ۳۳۴۴۶۷۳۷ (۰۲۴) فکس: ۳۳۱۰۲۴۳۱ (۰۲۴)

hezare3vom@gmail.com

این کتاب ترجمه‌ای است از:

The Voice in Cinema; by Michel Chion,
Columbia University Press, ©1999.

همه‌ی حقوق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است.

مراکز پخش

آبان: ۶۶۹۵۵۰۱۲

آوند دانش: ۶۶۵۹۱۹۰۹

بیهق: ۶۶۹۶۶۹۱۲

پیام امروز: ۶۶۴۸۶۵۳۵

سرزمین: ۶۶۹۶۷۰۰۷

فهرست

۹.....	یادداشت نویسنده.....
۱۱.....	یادداشت ویراستار.....
۱۷.....	مقدمه: بلند کردن صدا.....
۳۷.....	بخش اول: مابوزه: جادو و قدرت آکوسم اتره.....
۳۹.....	۱. آکوسم اتره.....
۶۱.....	۲. سکوت های مابوزه.....
۸۵.....	۳. من - صدا.....
۹۹.....	بخش دوم: تاماکی: قصه های صدا.....
۱۰۱.....	۴. پیوند صدائی.....
۱۲۳.....	۵. نقطه جیع.....
۱۳۳.....	۶. صاحب اختیار صداها.....
۱۵۷.....	۷. حرف آخر کاراکترهای لال.....
۱۷۵.....	۸. آواز سیرن.....
۱۹۷.....	بخش سوم: نورمن؛ یا، آکوسم اتره ی ناممکن.....
۱۹۹.....	۹. صدائی که در جست وجوی یک بدن است.....
۲۴۱.....	۱۰. اعتراف.....
۲۵۳.....	مؤخره: صدا های سینما از دهه های ۱۹۸۰ و ۱۹۹۰.....
۲۷۱.....	پیوست: «من تو را با چشمان ام می شنوم» (اسلاوی ژیتک).....
۳۳۵.....	نمایه.....

یادداشت نویسنده

فیلم‌ها و فیلمسازان به در این کتاب به آنها به عنوان مثال اشاره شده گویای سلیقه‌ی نویسنده هستند. خوانندگان ممکن است در حافظه‌ی خود به راحتی فیلم‌های بی‌شماری پیدا کنند که به همان خوبی فیلم‌های مورد اشاره‌ی من به کارشان بیایند. این کتاب نه یک تاریخ است نه گلچینی از فیلم‌ها، بلکه بیشتر طرحی کلی است برای نظریه‌ای در باب صدا به مثابه‌ی فیلم صوتی.

دلیل اینکه اساساً به صدای سخن‌گرمی پردازم - فصل دهم درست در مرز صدای آوازخوان متوقف می‌شود - آن است که هیچ‌یک از مرزهای مربوط به موسیقی و صدای آوازخوان را برای کتاب دیگری در نظر گرفته‌ام که قرار است نوشته شود.

پیش‌روی این کتاب خطی نیست. سه بخش آن، که در ای یک فصل مقدماتی می‌آیند، اساساً مستقل از هم‌اند. اما دو بخش آخر مکمل یکدیگر هستند. بخش نخست، که مابوزه‌ی فریتس لانگ را فیلم نمونه‌ی خود انتخاب کرده است، به صدای پنهان، صدای بی‌چهره، و قدرت‌های جادویی آن، افسانه‌ی *acousmètre*، می‌پردازند. پیوند ناممکن یا هیولالوش صدا و بدن فیلم‌شده - افسانه‌ی *anacousmètre* - که در نورمن فیلم روانی تجسم یافته، موضوع بخش سوم است. بین این دو فیگور، اولی مردینه و دومی زئینه، فیگور مادر در بانشوی مباشر ساخته‌ی میزوگوچی، یعنی همان تاماکی^۱، را داریم که در زیر

چتر آن پنج فصل جدا از هم تحت عنوان «قصه‌های صدا در سینما» خواهید یافت؛ در اینجا مقالاتی می‌خوانیم درباره‌ی به دام انداختن با تلفن، صدا زد‌ها، جیغ‌های دهشت، صدای سیرن‌ها، و سکوت کاراکترهای لال.

در این صفحات دو فیلم بارها و بارها مورد اشاره قرار می‌گیرند: روانی هیچکاک و وصیت‌نامه‌ی دکتر مابوزه از فریتس لانگ. به نظر من فیلم لانگ، که درست در سپیده‌دم دوران ناطق ظهور کرد، نوعی الگو برای صدا در سینما است.

رکمد، بی‌ویراستاران، کارکنان اداری و تولید کایه دو سینما، همچنین از کارکنان هیئت علمی و دانشجویان مدرسه‌ی فیلم ایدک^۱ و DECAV، دپارتمان فیلم و رسانه‌ها در دانشگاه پاریس سوم، سپاسگزارم.

میشل شیون